

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

23 november 2006

GEDACHTEWISSELINGEN

over het ontwerp van beheersovereenkomst voor 2007-2010 tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen met mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en met mevrouw Christ'l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Stern Demeulenaere**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes;

de heren N., Louis Bril, Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

INHOUD

	Blz.
I. Gedachtewisseling van dinsdag 17 oktober 2006 met mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel.....	4
I.1 Uiteenzetting door mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel.....	4
I.2 Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister	7
II. Gedachtewisseling van dinsdag 24 oktober 2006 met mevrouw Christ'l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen.....	10
II.1. Toelichting door mevrouw Christ'l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van FIT	10
II.2 Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de voorzitter van de raad van bestuur van FIT	11

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op data van dinsdag 17 oktober en dinsdag 24 oktober 2006 een bespreking gewijd aan de beheersovereenkomst die voor de periode 2007-2010 werd afgesloten tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (ook gekend onder zijn Engels acroniem FIT – Flanders Investment and Trade).

Op 17 oktober 2006 ging er hierover een gedachtewisseling door met viceminister-president Fientje Moerman, binnen de Vlaamse Regering bevoegd voor Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel. Hierbij aansluitend werd op 24 oktober 2006 insgelijks van gedachten gewisseld met mevrouw Christ'l Joris in haar hoedanigheid van voorzitter van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen.

I. Gedachtewisseling van dinsdag 17 oktober 2006 met mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

De *voorzitter* opent de gedachtewisseling met mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het ontwerp van beheersovereenkomst voor de periode 2007-2010 tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT). Hij wijst er daarbij op dat deze gedachtewisseling op de commissiebijeenkomst van volgende week zal worden voortgezet met mevrouw Christ'l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van FIT.

De voorzitter preciseert verder de zeer specifieke procedure voor de parlementaire behandeling van de beheersovereenkomsten met de nieuwe agentschappen van de Vlaamse overheid. Elke door een minister bij het Vlaams Parlement ingediende beheersovereenkomst zal worden verwezen naar de functioneel bevoegde beleidscommissie. Deze kan de haar voorgelegde documenten – binnen een termijn van één maand – toetsen aan de doelstellingen van de beleidsnota van de minister. Na afloop van de bespreking wordt er in commissie ook niet gestemd

over dit document. De enige manier om er desgevallend wijzigingen in aan te brengen, is via het indienen van een voorstel van resolutie. Gelet op de korte parlementaire behandelingstermijn van één maand, zal een dergelijk resolutievoorstel ook rechtstreeks in de plenaire vergadering worden behandeld.

I.1 Uiteenzetting door mevrouw Fientje Moerman, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

Minister *Fientje Moerman* drukt bij de aanvang van haar uiteenzetting haar tevredenheid uit over het feit dat de commissie ook van gedachten zal wisselen met de mensen van FIT zelf en niet enkel met de verantwoordelijken van overheidszijde. Ze constateert dat er nu reeds mensen van FIT in de zaal aanwezig zijn als waarnemers, maar betreurt daarbij ook enigszins dat de leiding van FIT hier niet aanwezig is.

De minister overloopt daarna kort de belangrijkste stadia in de totstandkoming van de voorliggende overeenkomst en situeert deze op een tijdslijn. Op 20 juli 2006 heeft de Vlaamse Regering de beheersovereenkomst met FIT goedgekeurd. Zoals bepaald in artikel 14, §2, van het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) werd de beheersovereenkomst ingediend in het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement heeft dan in beginsel één maand om de beheersovereenkomst te toetsen aan de doelstellingen van de goedgekeurde beleidsnota. In casu heeft een en ander wat langer geduurd omdat de indiening gebeurd is tijdens de periode dat het Vlaams Parlement in zomerreces was. Het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement heeft dan ook pas op 10 oktober laatstleden kunnen beslissen over de parlementaire procedure voor behandeling van de in het kader van BBB ingediende beheersovereenkomsten. Conform de beslissing van het Uitgebreid Bureau zullen de bevoegde beleidscommissies zich over de beheersovereenkomsten met de intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) en de extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's) buigen, teneinde deze te toetsen aan de doelstellingen van de beleidsnota's. Hoe dan ook is deze beheersovereenkomst de eerste die in het kader van BBB wordt voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De bijeenkomst van vandaag vormt dus een primeur.

De voorliggende beheersovereenkomst is uitgewerkt in onderling overleg met de raad van bestuur van

FIT, en dit overeenkomstig de door de Vlaamse Regering op 22 juli 2005 goedgekeurde nota over: 'Beheersovereenkomsten binnen de Vlaamse overheid: concept, implementatie en model'. De bijlage bij deze nota is getiteld 'Handleiding bij de opmaak en de opvolging van een beheersovereenkomst'. Er werd ook rekening gehouden met de ontwerpnota over 'De generieke elementen van de beheersovereenkomsten in de vernieuwde Vlaamse overheid'. Deze laatste nota werd echter pas op 1 september 2006 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op dat moment had de Vlaamse Regering de nu voorliggende beheersovereenkomst met FIT dus al goedgekeurd. Dit verklaart volgens de minister meteen ook waarom er een aantal kleine discrepanties zijn tussen het finaal door de Vlaamse Regering goedgekeurde sjabloon en de beheersovereenkomst met FIT. Geen van deze afwijkingen is echter van essentiële aard.

De beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en FIT is het sluitstuk van de hervorming van het beleidsveld Internationaal Ondernemen. Een kort overzicht van de chronologie van deze hervorming is dan ook aangewezen. In 2004 zijn Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) met elkaar gefuseerd. Op dat moment werd FIT opgericht als extern verzelfstandigd agentschap. FIT is als dusdanig op 1 juli 2005 in werking getreden.

In mei 2006 werd binnen het Departement Internationaal Vlaanderen een beleidscel opgericht voor beleidsvoorbereiding, beleidsondersteuning en beleidsevaluatie. In juli 2006 werd een algemeen directeur aangesteld voor FIT als volwaardig adjunct van de gedelegeerd bestuurder. De laatste stap ten slotte, was het afsluiten van de nu voorliggende beheersovereenkomst als tegengewicht voor de verregaande autonomie waarover FIT als extern verzelfstandigd agentschap (EVA) beschikt.

De EVA-structuur is volgens de minister een goede zaak, omdat FIT uit de aard van zijn activiteiten dicht bij het bedrijfsleven staat en moet staan. FIT moet dus ook vlot kunnen inspelen op snel wijzigende internationale economische uitdagingen. Om dezelfde reden zetelen in de raad van bestuur van FIT zeven vertegenwoordigers van het bedrijfsleven op een totaal van twaalf bestuursleden. Ook de voorzitter van de raad van bestuur komt trouwens uit het bedrijfsleven.

De beheersovereenkomst zorgt voor evenwicht tussen de autonomie van FIT en de verantwoording die moet worden afgelegd door iedereen die gebruik maakt van publieke middelen, dus van belastingsgeld.

Het tegengewicht voor de autonomie zijn de strikte engagementen die in de beheersovereenkomst worden gevraagd. Ze waarborgen dat FIT zijn opdrachten daadwerkelijk uitvoert.

De prestaties van FIT zullen worden gevolgd aan de hand van een aantal kritische performantie-indicatoren (KPI's). Dienaangaande wijst de minister erop dat de nulmeting van deze indicatoren en de daarop gebaseerde bepaling van de normen voor volgend jaar nog voor het einde van dit jaar zullen gebeuren. Zulks zal de vorm krijgen van een addendum bij de beheersovereenkomst.

De minister overloopt daarna kort de belangrijkste inhoudelijke elementen van de beheersovereenkomst. De beheersovereenkomst bevat vier strategische organisatiedoelstellingen (SOD's) die het beleid vertalen op het niveau van het agentschap. FIT zal vooreerst een significante bijdrage leveren tot de bevordering van het internationaal ondernemen door bedrijven gevestigd in Vlaanderen. Bijzondere aandacht zal daarbij uitgaan naar de kmo's. FIT zal ten tweede een significante bijdrage leveren tot het aantrekken en verankeren van buitenlandse investeringen naar en in Vlaanderen. FIT zal ten derde het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen stimuleren. De vierde strategische organisatiedoelstelling bestaat erin dat FIT een uitstekende dienstverlening zal aanbieden aan zijn klanten.

De strategische organisatiedoelstellingen 1 en 2 slaan op de historische kernactiviteiten van FIT. Vroeger streefden twee afzonderlijke instellingen – Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen – onderscheiden doelstellingen na. Sinds de fusie van beide organisaties tot het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) worden deze activiteiten ontwikkeld door respectievelijk de afdeling Buitenlandse Handel en de afdeling Investeren van het agentschap. Bij beide doelstellingen is sprake van de sector-regio focusstrategie. FIT zal de nadruk leggen op significante groeisectoren per regio. Minister Moerman benadrukt daarbij dat, doordat FIT in de focusstrategie voortaan kwantitatieve doelstellingen zal opnemen, deze focusstrategie zowel een belangrijk leerproces is, als een instrument om de beschikbare middelen optimaal aan te wenden. Aan de hand hiervan zal men kunnen antwoorden op de vraag of de gekozen sector-regiocombinatie terecht is en of de budgetten en acties voldoende gericht zijn op de gekozen sector-regiocombinaties.

Ook de derde strategische organisatiedoelstelling, het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen,

vormt een kernaandachtspunt. Zoals de minister in het verleden in deze commissie reeds meermaals benadrukt heeft, gaat het hier niet om een randgebeuren of een louter algemeen aandachtspunt. Door er een strategische doelstelling van te maken wil de Vlaamse Regering integendeel dat duurzaam en ethisch internationaal ondernemen een weerslag krijgt op heel de bedrijfsvoering en op alle activiteiten van FIT. Tijdens de Vlaamse ‘diplodagen’ van begin 2006 werd daartoe reeds een nulmeting uitgevoerd. De Vlaamse economische vertegenwoordigers (VLEV's) en de handelssecretarissen hebben, met betrokkenheid van het bedrijfsleven, een specifieke opleiding gekregen over dit thema.

De vierde strategische organisatiedoelstelling is eerder een horizontale doelstelling die aan de basis moet liggen van alle activiteiten die FIT onderneemt. Doordat uitmuntende dienstverlening een afzonderlijke doelstelling is, zal FIT hiervoor een afzonderlijk actieplan moeten opstellen. De minister vindt het wel degelijk zinvol om hiervan een afzonderlijke doelstelling te maken. FIT vervult door zijn uitgebreid buitenslands netwerk immers mee een ambassadeursrol voor de hele entiteit Vlaanderen. De uitstraling van een kwaliteitsvol en performant agentschap zal dus afstralen op heel Vlaanderen.

Vervolgens vestigt de minister de aandacht op het belang van de ondersteuning van technologiebedrijven. FIT moet uiteraard alle bedrijven – in de eerste plaats kmo's – ondersteunen die internationaal actief zijn of willen zijn. In de beheersovereenkomst wordt specifiek de nadruk gelegd op technologiebedrijven omdat zij totnogtoe onvoldoende werden aangesproken én omdat Vlaanderen tot een echte kennis-economie moet kunnen uitgroeien. De Vlaamse Regering wil er zeker van zijn dat de technologiebedrijven voortaan meer aandacht krijgen. Het aandeel van de hoogtechnologische export in de totale export ligt in Vlaanderen momenteel immers nog lager dan in zijn buurlanden, zoals de minister hier eerder reeds meedeelde in antwoord op een vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel.

Een ander belangrijk aspect is de ondersteuning van de zogenaamde ‘new-to-export’-bedrijven. Het is immers cruciaal dat ondernemingen al in een vroeg stadium beginnen aan internationalisering.

Belangrijk is verder dat ondernemingen voortaan rechtstreeks toegang krijgen tot het buitenlandse FIT-netwerk. Dat is volgens de minister een trend-

breuk die zij gerealiseerd heeft ten aanzien van de vroegere situatie. De bedrijven hoeven voortaan niet meer langs tussenliggende structuren te passeren.

Vervolgens gaat de minister in op de rol van FIT bij een aantal nieuwe instrumenten. Ten eerste worden in Vlaanderen strategische bedrijvencentra opgericht. Deze moeten een sterk argument vormen om buitenlandse bedrijven te overtuigen in Vlaanderen te investeren. Een en ander is ook reeds voorzien in het nieuwe subsidiebesluit voor bedrijvencentra. FIT zal daar een trekkersrol in spelen, naast de task force Buitenlandse Investerings. Daarnaast worden dienstencentra opgericht in het buitenland. Op die manier wordt de drempel voor Vlaamse bedrijven om buitenlandse – d.w.z. moeilijker – markten te prospecteren, verlaagd. De Club Diaspora tenslotte, wordt een virtueel netwerk van Vlamingen en, in zoverre ze een bijzondere band hebben met Vlaanderen, ook niet-Vlamingen in het buitenland, die Vlaamse ondernemers willen bijstaan met hun ervaring, kennis en contacten.

De minister benadrukt verder sterk het belang van een degelijke interne controle, zoals ook is gebleken uit bepaalde aantijgingen die enige tijd geleden werden geuit tegen Export Vlaanderen. Als de onderzoeken van het Rekenhof en de dienst Interne Audit van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap één zaak hebben uitgewezen, is het dat het binnen FIT en zijn voorgangers mangelde aan interne controlesystemen. De uitbouw van zo'n controlesysteem is een absolute prioriteit. De deadline daarvoor is 31 december 2007.

De beheersovereenkomst laat ook duidelijk zien wat de relaties zijn in de ‘driehoeksverhouding’ tussen regering, departement en agentschap. Hoewel het departement Internationaal Vlaanderen *sensu strictu* geen contracterende partij is, is het toch wenselijk om ook zijn rol duidelijk te omschrijven: beleidsvoorbereiding, beleidsondersteuning en beleidsevaluatie. FIT van zijn kant, is het operationele agentschap.

Een verder aandachtspunt is het belang van samenwerking met strategische partners om de dienstverlening te verbeteren. Die samenwerking zal worden gestoeld op de complementariteit van alle activiteiten en initiatieven inzake het aantrekken van buitenlandse investeringen en de bevordering van internationaal ondernemen. Een eerste, heel belangrijke partner, vooral met het oog op de hierboven reeds vermelde hoogtechnologische sectoren, is het

Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT).

Een laatste belangrijk aandachtspunt betreft de bepaling van de standplaatsen van de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. De minister drukt hieromtrent de hoop uit dat iedereen er nu eindelijk van overtuigd is dat FIT hierover autonoom beslist. Het is niet aan politieke instanties om te beslissen waar een VLEV-post komt en waar niet. Geen willekeur dus, niet in hoofde van de politiek, maar ook niet in hoofde van FIT. De beheersovereenkomst bepaalt duidelijk dat de bepaling van de standplaatsen volgens een welbepaalde systematiek moet gebeuren. De minister citeert het relevante deel van de overeenkomst: “Het agentschap zal elke twee jaar een planning maken van het buitenlandse netwerk. De raad van bestuur zal beslissen over de standplaatsen van de buitenlandse kantoren op basis van: objectieve criteria en een kosten-batenanalyse met betrekking tot de bestaande en nieuwe vestigingen; doorgevoerde kwalitatieve evaluaties; de inschatting van het economische potentieel van de vestiging voor het bedrijfsleven in Vlaanderen en tenslotte een aantal basisprincipes voor het buitenlandse netwerk.”

Ter afsluiting van haar betoog wijst de minister er nogmaals op dat de beheersovereenkomst op een aantal punten afwijkt van de nota over de generieke elementen voor beheersovereenkomsten, omdat de beheersovereenkomst met FIT reeds was afgesloten vooraleer de generieke nota er was. Een van de uitgangspunten van die laatstgenoemde nota en van het sjabloon is echter ‘comply or explain’. Men mag dus van de algemene vereisten afwijken, maar moet dan ook het waarom van die afwijkingen verklaren.

Het betreft overigens vooral een aantal kleinere aspecten van de beheersovereenkomst die niet helemaal consistent zijn met de generieke elementen. Die kleine inconsistenties zullen aangepast worden via een addendum. Het gaat onder andere over de einddatum van de beheersovereenkomst. In de beheersovereenkomst staat negen maanden na de installatie van de nieuwe regering, de generieke bepalingen stellen eind december 2010 voorop. De afwijking is dus hoe dan ook minimaal. De interne controle is nu gepland op 31 december 2007, terwijl de generieke bepalingen spreken van een jaar na de aanvang. Het definitieve ondernemingsplan is volgens de generieke bepalingen neer te leggen tegen het najaar, volgens de beheersovereenkomst FIT moet het twee maanden

na de goedgekeurde begroting aan de minister bezorgd worden. Het jaarlijkse rapport moet volgens de beheersovereenkomst op 31 maart bij de minister liggen, volgens de generieke bepalingen moet het op 31 maart bij de Vlaamse Regering zijn. De beheersovereenkomst spreekt van een eindevaluatie te organiseren door de Vlaamse Regering in de eerste helft van 2009. Aangezien de beheersovereenkomst langer zal duren, zou 2010 hiervoor een betere datum zijn.

Afsluitend geeft de minister ook nog mee dat in de beheersovereenkomst momenteel nog niets staat over de zogenaamde ‘technologische VLEV’s’, die de minister in deze commissie al vermeld heeft in antwoord op de hoger reeds even aangehaalde vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel van 10 oktober laatstleden. Dit komt doordat de beheersovereenkomst eerder goedgekeurd was dan de begroting voor volgend jaar. Er wordt hiervoor een nieuw budget van 1,75 miljoen euro voorzien in de begroting 2007. Ook dat zal bij wege van addendum bij de beheersovereenkomst worden gevoegd.

1.2 Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* hoopt dat deze hele bespreking geen maat voor niets wordt. Hij heeft immers vernomen dat de minister-president in zijn zopas verschenen boek pleit voor de herfederalisering van de buitenlandse handel.

De spreker denkt dat er weinig in te brengen valt tegen de in de beheersovereenkomst geformuleerde strategische organisatiedoelstellingen. Die aspecten liggen eigenlijk voor de hand en uiteraard zullen de resultaten tellen. Dat zal moeten blijken uit de performantie-indicatoren. Tegen het einde van het jaar zal daarover meer duidelijkheid ontstaan.

Het duurzaam en ethisch verantwoord aankoopbeheer houdt in dat het agentschap onder meer voor relatiegeschenken en cateringproducten onderzoekt of die producten voldoen aan de criteria voor duurzaam en ethisch ondernemen. De spreker denkt dat het zinvol is om ook te specificeren dat relatiegeschenken in Vlaanderen geproduceerd moeten worden.

Het is de bedoeling dat het agentschap in zijn personeelsbehoefteplan zelf de personeelsbehoefte bepaalt. Het accent zou worden gelegd op het perso-

neel in het buitenland. Wat gebeurt er als het agentschap tot de conclusie komt dat er in het binnenland teveel personeelsleden zijn? Kunnen de personeelsleden in kwestie dan bijvoorbeeld muteren naar andere Vlaamse instellingen?

De financiële middelen staan op programma 51.4 van de uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest. Is het agentschap gemachtigd om op eigen initiatief verschuivingen te doen tussen de basisallocaties of is daar de toestemming van de Vlaamse Regering voor nodig?

De tarifiering van bepaalde diensten moet binnen de twee jaar onderzocht worden. De heer Van Nieuwenhuysen hoort al jaren over deze piste spreken. Is daar ondertussen al onderzoek naar gevoerd? Het is immers niet zo eenvoudig, want het agentschap moet dan niet alleen kwaliteit aanbieden maar daarenboven die kwaliteit kwantificeren. Het moet duidelijk zijn waarvoor er betaald moet worden en waar klanten met eventuele klachten terecht kunnen. Een dergelijke maatregel moet dus goed doordacht zijn. De spreker pleit voor het behoud van een aantrekkelijk pakket gratis diensten. De gratis dienstverlening mag daarenboven niet lijden onder de diensten tegen betaling.

De heer *Marnic De Meulemeester* verklaart dat de VLD gelukkig is dat er in de beheersovereenkomst met FIT opmerkelijk veel aandacht gegaan is naar het ‘werkgeverschap’. Daarmee bedoelt de spreker dat er carrièremogelijkheden geschapen worden zowel in binnen- als in buitenland, horizontaal en verticaal. Voorts zijn er de tevredenheidsenquêtes en de aandacht voor een positief arbeidsklimaat. Dat is een goede zaak want de problemen bij Export Vlaanderen hadden onder meer te maken met demotivatie en een groot verloop van het personeel.

Aangezien FIT over een tachtigtal kantoren in het buitenland beschikt, betekent de doelstelling van jaarlijkse financiële en kwaliteitsaudits bij vier kantoren van het buitenlandse netwerk dat elk kantoor slechts om de 20 jaar grondig doorgelicht wordt. Dat lijkt wat weinig.

In artikel 25 van de beheersovereenkomst staat vermeld dat het agentschap de mogelijkheid van tarifiering onderzoekt. Pas na een verslag daarover en een beslissing van de Vlaamse Regering kan een bijakte desbetreffend bij de beheersovereenkomst worden opgesteld. Betekent zulks dat FIT tot dan niet op eigen initiatief tot tarifiering kan overgaan? Wordt tot op heden voor geen enkele dienstverlening betaald?

Mevrouw *Miet Smet* stelt dat de beheersovereenkomst prima facie goed opgesteld en uitgebalanceerd is. De meetbaarheid van de engagementen is zo goed mogelijk vertaald. CD&V kan akkoord gaan met de vier strategische doelstellingen. Die doelstellingen waren trouwens al in voege voor Export Vlaanderen en de DIV. De derde doelstelling wordt op een hoger niveau getild, ook al was dat nu al deels het geval. Een uitmuntende dienstverlening is evidentierwijze de taak van elk agentschap en elke openbare dienst.

De spreker heeft wel een vraag over de performantie-indicatoren. De manier van meten is vrij gedetailleerd beschreven. Het agentschap moet eerst zelf doelstellingen bepalen en dan nagaan of ze gehaald zijn. Volgens de spreker is dat geen meting, een meting is volgens haar de resultaten van bepaalde acties nagaan. Al het overige is gewoon controleren of het plan gevolgd is.

Voor bepaalde performantie-indicatoren is de manier van controleren nauwkeurig omschreven, voor andere wordt de zaak beperkt tot het uitbrengen van verslag of iets al dan niet gebeurd is. Misschien is het niet mogelijk om voor elke performantie-indicator de meer precieze benadering te hanteren. Allicht is een iets gedetailleerde omschrijving, eventueel op het moment van de nulmeting, mogelijk.

Mevrouw Smet merkt verder op dat er niets vermeld is over de uitbreiding van de Club Diaspora. Minister Bourgeois, van zijn kant, wil samenwerken met de stichting Vlamingen in de Wereld. Zijn er afspraken tussen beide ministers over samenwerking?

Ze heeft begrepen dat er geen betalende diensten zullen aangeboden worden zolang een voorstel daartoe niet is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het agentschap moet binnen de twee jaar verslag uitbrengen over deze kwestie. Hoe vlugger het verslag uitbrengt, hoe vlugger het tot tarifiering kan overgaan. Dat is een goede werkwijze.

Het agentschap beschikt over de bevoegdheid om samenwerkingsovereenkomsten te sluiten, zowel met strategische als met kennispartners. Mevrouw Smet meent uit die tekst te kunnen afleiden dat het daarbij ook om commerciële partners kan gaan. Hoe wordt in dat geval de wet op de overheidsopdrachten nageleefd?

Minister *Fientje Moerman* antwoordt dat het aankoopbeheer ruimer is dan louter relatiegeschenken.

Het kan bijvoorbeeld gaan over de aankoop van een tapijt dat dan geattesteerd moet zijn als niet gefabriceerd zijnde met kinderarbeid. Het gaat ook over het naleven van milieunormen, energienormen enzovoort. In de beheersovereenkomst staat inderdaad niet expressis verbis dat relatiegeschenken uit Vlaanderen afkomstig moeten zijn. Ze moeten wel voldoen aan de criteria inzake duurzaam en ethisch ondernemen. FIT beslist in beginsel autonoom waar de geschenken vandaan komen. Alle relatiegeschenken van de minister waren totnogtoe echter afkomstig uit Vlaanderen. Zulks lijkt immers de logica zelve. Ook FIT beseft dat ongetwijfeld maar al te goed.

In het personeelsbehoefteplan ligt het accent inderdaad op het buitenland. Als er teveel personeel in eigen land is, is er mobiliteit in het departement mogelijk. Ook binnen de Vlaamse overheid is er een mechanisme om personeel te laten overgaan van de ene dienst of het ene departement naar het andere. Het is niet de bedoeling om mensen te ontslaan. Als de behoeften wijzigen, kunnen die mensen elders aan de slag.

Het agentschap kan op eigen initiatief geen middelen verschuiven tussen de basisallocaties op programma 51.4.

Het agentschap heeft de tarifieringskwestie momenteel nog niet bestudeerd. De ondernemers hebben het in de raad van bestuur voor het zeggen. Aangezien het bedrijfsleven dynamisch is, hoopt de minister dat het verslag sneller zal klaar zijn dan de in de beheersovereenkomst voorziene maximumtermijn van twee jaar. De minister stelt voor de vraag over de klachtenbehandeling volgende week rechtstreeks aan de vertegenwoordigers van FIT te stellen. Er is in ieder geval een eerstelijnsklachtenbehandelingsysteem. Ze is het met de sprekers eens dat de dienstverlening, weze het gratis of betalend, goed moet zijn. Als dat niet het geval is, is dat in strijd met de vierde strategische doelstelling, namelijk uitmuntende dienstverlening.

Er zijn welgeteld 71 kantoren die, a rato van vier controles per jaar, dus iets sneller dan om de 20 jaar gecontroleerd zouden kunnen worden. De minister merkt daarbij op dat er voorheen geen controles waren. De kosten van dergelijke operaties lopen hoog op. Efficiënt en gericht controleren impliceert evidentierwijze het gebruik van risicoanalyses, maar dat is de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het agentschap kan niet tarifieren op eigen initiatief. De bedrijven betalen nu overigens al de kosten voor de deelname aan zendingen.

Vlaanderen hanteert als eerste duurzaam en ethisch internationaal ondernemen als strategische doelstelling. Dat is meer dan het louter optillen van een doelstelling naar een hoger niveau.

De minister begrijpt de opmerking van mevrouw Smet over de performantie-indicatoren. Natuurlijk moet de nulmeting eerst gebeuren. Volgens de minister kunnen de indicatoren kwalitatief en kwantitatief niet strikt genoeg zijn. FIT moet ook een operationeel plan voorleggen. Dat plan zal ambitieus moeten zijn, zo niet wordt het bijgestuurd. Voor de kerntaken zijn er wel degelijk kwantitatieve doelstellingen ingebouwd. De minister beweert niet dat het instrument perfect is, maar ze geeft het agentschap de ruimte om aan het nieuwe instrumentarium te wennen. Als de autonome beslissingen niet ver genoeg strekken, zal de minister ingrijpen.

Vlamingen in de Wereld hanteert niet-economische doelstellingen, Club Diaspora heeft als doel om een databank samen te stellen van in het buitenland aanwezige Vlamingen, en mensen die een band hebben met Vlaanderen, die Vlaamse ondernemers kunnen helpen. Vlamingen in de Wereld verleent wel medewerking aan Club Diaspora.

Bij de samenwerkingsorganisaties is in eerste instantie niet gedacht aan commerciële organisaties maar eerder aan het middenveld en andere organisaties, genre IWT. Elke instelling en organisatie die meer dan de helft van zijn middelen van de overheid krijgt, moet de wet op de overheidsopdrachten naleven. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de privaatrechtelijke instellingen van het onderwijs. Van die regel is geen afwijking mogelijk.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* vraagt hoe ingegrepen zal worden als blijkt dat het agentschap onvoldoende performant is. Zal de leiding of de raad van bestuur van de instelling aangepakt worden of zal er aan het statuut worden gesleuteld?

De spreker vraagt of de voorgestelde doorlichting van de exportkantoren wel echt zinvol is. De efficiëntie van dergelijke kantoren hangt in de eerste plaats af van de inzet van de betrokken Vlaamse economische vertegenwoordigers. Het ligt meer voor de hand om die vertegenwoordigers door te lichten.

De minister antwoordt dat artikel 18 quasi letterlijk een paragraaf uit de beheersovereenkomst van de VDAB overneemt. Ze citeert: “Als uit de jaarlijkse evaluatie blijkt dat het agentschap zijn verbintenissen niet is nagekomen, kan de Vlaamse Regering de dotatie bijsturen, rekening houdend met de vaste en

variabele kosten en het effect van de eventuele aanpassing op de dienstverlening.” Er zijn daarenboven tussentijdse, zesmaandelijks evaluaties. De minister benadrukt dat het aan FIT is om de inspecties uit te voeren, maar ook om te bepalen hoe ze georganiseerd worden. Dat is precies het verschil tussen een agentschap en een zuivere overheidsdienst.

Als later blijkt dat er fouten zijn gemaakt, dan is FIT verantwoordelijk, want het controlesysteem hebben ze zelf uitgewerkt. Alle opmerkingen over het functioneren van bepaalde buitenlandkantoren die de minister thans krijgt, van diplomaten bijvoorbeeld, worden sowieso reeds overgemaakt aan FIT met opdracht om de problemen meteen op te lossen.

Ze merkt tot slot op dat in een interview met de nieuwe voorzitter van VOKA verwezen wordt naar wat Nederland op dit vlak doet. Vlaanderen heeft de gewoonte om zijn buitenlandse kantoren te combineren met de diplomatie. Dat is goedkoper en bovendien historisch gegroeid. Er zijn ook nog andere voordelen, met name op het vlak van accessoire dienstverlening. De Nederlanders daarentegen gaan in een hippe economische wijk zitten, wat inderdaad een andere strategie is. De minister stelt dat voortaan geval per geval zal moeten bekeken worden wat de beste oplossing is, maar de regering bemoeit zich daar in elk geval niet meer mee. FIT is zelf verantwoordelijk voor een correcte dienstverlening.

De heer *Van Nieuwenhuysen* vraagt of er ooit aan benchmarking is gedaan. Werd onderzocht hoe de omringende landen aan exportpromotie doen?

De minister erkent dat zulks tot op heden nog niet gebeurd is. Ze is het er ten volle mee eens dat dit een interessante oefening is, die mee daarom werd opgenomen in de beheersovereenkomst, die daarvoor in een instrumentarium voorziet.

II. Gedachtewisseling van dinsdag 24 oktober 2006 met mevrouw Christ’l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

De voorzitter verwelkomt mevrouw Christ’l Joris, voorzitter van de raad van bestuur van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, voor het tweede deel van de gedachtewisseling over de beheersovereenkomst met FIT voor de periode 2007-2010. Mevrouw Joris is vergezeld van de heer Jan Van

den Einde, algemeen secretaris, de heer Marc Van der Linden, verantwoordelijke voor relaties met de overheid en Duurzaam Internationaal Ondernemen en mevrouw Cathérine Lamaire, communicatieverantwoordelijke.

II.1 Toelichting door mevrouw Christ’l Joris, voorzitter raad van bestuur van FIT

Mevrouw Christ’l Joris dankt de commissie voor de gelegenheid om van gedachten te wisselen over de beheersovereenkomst met FIT, zoals ze het agentschap gemakshalve zal noemen. Ze verontschuldigt meteen ook de heer Koen Allaert, de gedelegeerd bestuurder, die op economische missie naar Noord-China is.

Mevrouw Joris geeft aan dat ze de visie van de raad van bestuur ten aanzien van deze beheersovereenkomst zal toelichten, maar daarbij niet terugkomt op wat afgelopen week reeds in de gedachtewisseling met minister Moerman is gezegd. Op 15 mei 2006 heeft de raad van bestuur in aanwezigheid van minister Moerman de beheersovereenkomst eenparig positief beoordeeld. De raad van bestuur ziet de beheersovereenkomst als een elementair faciliterend instrument ten behoeve van het deugdelijk bestuur van het agentschap. Daarvoor wijst ze verschillende redenen aan.

Als eerste aspect vermeldt mevrouw Christ’l Joris dat deze beheersovereenkomst bijsturing mogelijk maakt waar nodig en dit vanuit diverse hoeken. Er zijn heel wat rapporteringsmomenten ingebouwd. Mevrouw Christ’l Joris vermeldt hierbij de tien KPI’s of kritische performantie-indicatoren die voor de vier strategische doelstellingen al gedefinieerd en in gebruik zijn. Het is volgens haar belangrijk de performantie van het agentschap op te volgen omdat enerzijds de werking toch met geld van de belastingbetaler wordt gefinancierd, maar anderzijds ook voor de doelgroep van Vlaamse ondernemers aan wie FIT waardevolle ondersteuning wil bieden bij internationaal ondernemen en voor Vlaanderen bij het aantrekken van buitenlandse ondernemingen. Mevrouw Christ’l Joris benadrukt hierbij dat de missie van het agentschap er precies in bestaat een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de internationale ontwikkeling van onze Vlaamse economie.

Ook de wederzijdse engagementen van Vlaamse Regering en FIT worden in de beheersovereenkomst

afgewogen. Er zijn financiële verbintenissen van het Vlaamse Gewest, dat de noodzakelijke financiële garanties moet bieden om de opdracht autonoom en naar behoren uit te voeren. Voor mogelijke aanvullende opdrachten wordt in overleg met de raad van bestuur onderzocht of deze al dan niet zonder extra middelen kunnen worden toegewezen. FIT zou ook worden betrokken bij beleidsondersteuning door het departement en bij decreetsvoorbereidend werk en uitvoeringsbesluiten. De engagementen van FIT zitten vervat in vier strategische organisatiedoelstellingen die moeten worden gerealiseerd. Opvolging daarvan gebeurt aan de hand van de bewuste KPI's. De vermelde rapporteringsmomenten lijken door hun frequentie en onderwerp vrij zwaar, maar mevrouw Christ'l Joris stelt dat ze nooit in die mate het overwicht zullen krijgen dat ze de core business worden. Wel moet er ter zake een systematiek ontwikkeld worden, en daarbij zal volgens haar het KPI-meetsysteem vruchten kunnen afwerpen. De raad van bestuur is het erover eens dat de beheersovereenkomst inzake de opgenomen wederzijdse engagementen een gezond en structureel evenwicht biedt.

Mevrouw Christ'l Joris benadrukt tevens dat de beheersovereenkomst garanties biedt voor een operationele autonomie en meer bepaald met betrekking tot de rol van de raad van bestuur. Deze keurt het operationeel en het ondernemingsplan goed, pleegt overleg over toewijzing van mogelijke aanvullende opdrachten, mag indien nodig autonoom een aantal werkingskredieten alloceren en herschikken, kan een standpunt bepalen in geschillen en zal beslissen over de standplaats van de buitenlandse kantoren. Dit laatste is van groot belang. Ze vermeldt nog dat in de toekomst het agentschap ook eigen ontvangsten zal kunnen aanwenden voor acties in het kader van zijn missie.

Dat de focusstrategie duidelijk in de beheersovereenkomst verankerd is, vindt mevrouw Christ'l Joris een zeer goede zaak. Die verankering is vertaald in een operationeel plan, dat vertrekt vanuit een 'rol-lende planning' over een periode van drie jaar, wat de gemiddelde businesscyclus behelst van ondernemingen die internationaal gaan en een traject van prospectie, eerste contacten en eerste order doorlopen. Dat focusstrategie en opstartcyclus gelijklopen, biedt duidelijkheid en zekerheid aan de bewuste ondernemingen, verklaart mevrouw Christ'l Joris nog.

Mevrouw Christ'l Joris concludeert dat de raad van bestuur de beheersovereenkomst volledig steunt en dat de rapporteringsmomenten zullen dienen om

het agentschap efficiënt en effectief te besturen. Dat moet leiden tot een win-winsituatie voor de Vlaamse internationale ondernemer, de Vlaamse economie en de Vlaamse Regering.

Vervolgens haalt mevrouw Christ'l Joris nog aan dat er reeds degelijk werk is geleverd met het meet-instrument via de tien KPI's. De raad van bestuur heeft volgens mevrouw Christ'l Joris ook al een strategievergadering gehouden op 9 september, waartoe ter voorbereiding met het management acht strategische vragen waren opgesteld vanuit de beheersovereenkomst. Er is in dit verband heel veel informatie verzameld en geanalyseerd. Mevrouw Christ'l Joris somt drie belangrijke elementen uit die vergadering op. Een eerste aspect was de optimalisering van het buitenlandse netwerk: waar, waarom en in welke vorm moeten de kantoren in het buitenland worden uitgebouwd. Ook de methodologie ter zake werd onder de loep genomen. Een tweede belangrijk element was het feit dat er een begin is gemaakt met een benchmarkoefening waarbij data, niet alleen van FIT maar ook van en met betrekking tot zijn buitenlandse homologen, werden verzameld en geanalyseerd. Dit moet inzichten aanreiken over zaken die in de toekomst kunnen worden ingevoerd, zoals tarifiering. Als laatste punt wijst mevrouw Christ'l Joris op één beslissing die is genomen aansluitend op de vermelde vergadering: het investeren in een wereldwijd, interactief en performant ICT/communicatiesysteem. Ze besluit dat dit zeker niet de laatste bijeenkomst in die zin is geweest, en dat de raad van bestuur zeker met de beheersovereenkomst als vertrekpunt verder tijd wil uittrekken om strategisch na te denken.

II.2 Bespreking: vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de voorzitter van de raad van bestuur van FIT

Mevrouw *Miet Smet* merkt even op dat de gedachteswisseling met minister Moerman reeds vele zaken heeft ingevuld. Toch wil ze graag weten hoeveel bedrijven in binnen- en buitenland, investeringen in Vlaanderen dus, passeren via FIT, dat toch al operationeel is sinds juli 2005. Ze vraagt zich ook af of FIT ervan uitgaat dat alles via FIT zou moeten verlopen en zo niet, hoeveel dat percentage dan wel moet bedragen. Als daarin geen minimum wordt gehaald, dan vervult het agentschap zijn opdracht namelijk niet.

Vervolgens vraagt mevrouw *Miet Smet* ook naar de criteria die worden gehanteerd voor de standplaat-

sen, aangezien een standplaats niet altijd interessant blijft en bijvoorbeeld ook kan worden gedacht aan meer standplaatsen naargelang van omvang van het land en/of belangrijkheid. Is daar voldoende personeel voor, wil ze nog weten.

Een andere vraag van mevrouw Miet Smet slaat op de optie tot al dan niet samenwerking met de diplomatie. Vlaamse buitenlandse vertegenwoordigers worden vaak ondergebracht in ambassadegebouwen. Wil FIT dit ook toepassen of richt FIT zich op het technisch en industrieel centrum van een land, eerder dan op het criterium van de 'hoofdstad'.

Mevrouw Miet Smet stelt ten slotte de zin van een regionalisering van de buitenlandse handel in vraag en wil graag horen welk voordeel mevrouw Christ'l Joris ziet in het zelfstandig bestaan van een dienst als FIT.

De heer *Karim Van Overmeire* merkt op dat de laatste vraag ook andersom kon worden gesteld naar de voordelen van het opnieuw federaliseren van de buitenlandse handel.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* verheugt zich over het feit dat de wagens van het regionaliseringsproject voor de buitenlandse handel dat in 1990 begon, eindelijk op de sporen staan. Hij verwijst er nog naar hoe moeilijk dit traject is geweest door de onduidelijkheid die er bestond en volgens hem nog bestaat inzake bevoegdheidsverdeling tussen de agentschappen. Het Agentschap voor de Buitenlandse Handel dat op het federale niveau een paar keer per jaar nog enkel koninklijke missies organiseert en daarvoor 40 à 50 personeelsleden telt, belet een optimale regionalisering. De bestaande regionale agentschappen kunnen perfect die taken overnemen, volgens de heer Van Nieuwenhuysen, en hij wil weten of mevrouw Joris dit kan beamen.

Over het kwaliteitsbeleid en meer bepaald de optimalisering van het klachtensysteem wil de heer Luk Van Nieuwenhuysen meer verduidelijking: hoe werkt het nu en wat kan er verbeterd worden?

Met betrekking tot het correct werkgeverschap spreekt men van een uniforme rechtspositieregeling voor het ondersteunend personeel of dus de handelssecretarissen. De heer Luk van Nieuwenhuysen betwijfelt of dit een eenvoudige opdracht zal worden en of daarin zelfs veel verbetering mogelijk is, aangezien zeker in een aantal landen men rekening zal moeten houden met de lokale vigerende wetgeving. Hij vraagt hoe men dit wil aanpakken.

In verband met de vaststelling van het personeelsbehoefteplan refereert de heer Luk Van Nieuwenhuysen aan wat hij al aan minister Moerman heeft gevraagd en zegt dat het agentschap dus zelf zal bepalen hoeveel personeel er nodig is. Het is hem ook duidelijk geworden dat het accent op personeel in het buitenland komt te liggen. Op dit moment is er een vrij uitgebreid binnenlands personeelsbestand en hij wil graag horen welke kant dit opgaat: zal het binnenlands personeelsbestand een inkrimping ondergaan en hoe denkt men dat aan te pakken?

Een laatste puntje dat de heer Van Nieuwenhuysen aanraakt, is de systematische doorlichting van de handelskantoren in het buitenland. Er is gesteld dat dit wel eens heel lang zou kunnen duren gezien het ritme waaraan de doorlichting wordt vooropgesteld. Toch zal er een geregelde evaluatie van de standplaatsen nodig zijn met het oog op eventuele sluiting of verplaatsing ervan. De heer Luk Van Nieuwenhuysen wil weten hoe mevrouw Joris dit met elkaar kan rijmen.

De heer *Marnic De Meulemeester* vraagt of er al audits uitgevoerd zijn zoals ze jaarlijks vooropgesteld werden voor de buitenlandse kantoren. En zo ja, wil hij weten in welke kantoren dat is gebeurd en welke de criteria voor de selectie van die kantoren waren.

Over het klachtensysteem sluit de heer Marnic De Meulemeester aan bij wat de heer Van Nieuwenhuysen heeft gevraagd, en wil bovendien weten hoeveel klachten er binnenkomen. Hij verwijst naar het verslag dat jaarlijks aan de Vlaamse Regering en de Vlaamse Ombudsman moet worden bezorgd. Volgens de minister is er een 'eerstelijns-systeem' ingesteld, maar zij verwees voor de operationaliteit ervan naar FIT zelf. De heer Marnic De Meulemeester vraagt zich af hoe dat nu precies in elkaar zit.

Ten slotte vraagt de heer Marnic De Meulemeester naar het systeem van interne controle. De minister heeft vorige vergadering laten weten dat ze zeer veel waarde hecht aan recente onderzoeken ter zake. Het systeem moet voor einde 2007 worden uitgewerkt en de heer De Meulemeester wil weten of daartoe al een aanzet is gegeven, temeer omdat het Rekenhof om bijsturing heeft gevraagd.

Mevrouw *Christ'l Joris* verklaart vooraf dat zij als voorzitter van de raad van bestuur geen operationele

opdracht vervult. Ze zal bijgevolg niet kunnen antwoorden op operationele en technische vragen.

Ze gaat eerst in op de vraag van mevrouw Smet over hoeveel bedrijven zowel in binnen- als buitenland een beroep doen op FIT. FIT beschikt voortaan over een nulmeting en is gestart met een registratiesysteem. Het is onmogelijk te antwoorden op de vraag hoeveel percent van de Belgische bedrijven een beroep doen op FIT.

Mevrouw *Miet Smet* vraagt of het de bedoeling is dat Vlaamse bedrijven die in het buitenland willen investeren steeds een beroep doen op FIT. Moeten buitenlandse bedrijven die in Vlaanderen willen investeren samenwerken met FIT?

Mevrouw *Christ'l Joris* antwoordt dat FIT de belangrijkste draaischijf wil zijn voor internationaal ondernemen in Vlaanderen. Deze ambitie zal zich in de eerste plaats uiteten in steun aan Vlaamse bedrijven die vanuit Vlaanderen internationaal actief willen zijn, maar is ook gericht op buitenlandse bedrijven die in Vlaanderen willen investeren. FIT zal er alles aan doen om bedrijven te overtuigen samen te werken met FIT. FIT is wellicht niet in staat om alle bedrijven in Vlaanderen te bedienen. Wellicht is dat niet altijd gewenst. Mevrouw *Christ'l Joris* vindt het belangrijk dat bedrijven FIT ervaren als een waardevol instrument om hun eigen strategie te verwezenlijken. FIT wil bedrijven duidelijk maken dat het een belangrijk ondersteunend dienstencentrum is voor internationaal ondernemen. Dat laatste is veel meer dan alleen maar exporteren. Soms is investeren in een lokale vennootschap interessanter dan exporteren. Uit een onderzoek van Agoria Vlaanderen blijkt dat Agoria-leden die geïnvesteerd hebben in het buitenland het op vele vlakken beter doen dan de Agoria-leden die dat niet gedaan hebben. De spreekster benadrukt dat bedrijven steunen die internationaal willen investeren, nuttig is. Om bedrijven aan te trekken die in Vlaanderen zouden kunnen investeren, zal FIT erop moeten toezien dat het met de juiste partners samenwerkt.

Tijdens de strategische vergadering werd een eerste inventaris gemaakt van de standplaatsen. Een FIT-standplaats is niet altijd een exclusieve FIT-standplaats. Er is immers een samenwerkingsakkoord afgesloten met de andere gewesten. Er is een overzicht van alle FIT-standplaatsen en alle standplaatsen opgericht in samenwerking met AWEX (Agence wallonne à l'exportation) en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De criteria terzake zijn gebaseerd op internationale statistische exportgegevens. De strategische

vergadering heeft ook de evolutie bestudeerd. Een standplaats is immers niet voor eeuwig. Zowel de export- als de importgegevens zijn bestudeerd.

Omdat drie vierde van de Vlaamse export naar de buurlanden gaat, rijst de vraag of, bijvoorbeeld, een standplaats in Rijsel zinvol is. Tijdens de strategische vergadering is wel gebleken dat 70 percent van de standplaatsen en medewerkers werken buiten West-Europa. FIT speelt dus op vandaag reeds actief en offensief in op de mogelijkheden buiten West-Europa. De organisatie zal samen met de raad van bestuur moeten nagaan of een nog pro-actiever optreden gewenst is.

Alvorens te beslissen een nieuw kantoor te openen, wordt het economische belang van het gastland onder ogen genomen. Het huidige belang is vaak kleiner dan het verwachte belang. Voor een recente Vietnambeurs was er bijvoorbeeld veel belangstelling. Het aandeel van dat land in de Vlaamse export is echter gering. Op dat vlak zijn nog niet alle keuzes gemaakt. Een werkgroep verfijnt ook de methodologie. Waar moet FIT een standplaats hebben? Hoe groot moet die standplaats zijn? Over hoeveel medewerkers moet die standplaats beschikken? Standplaatsen die zowel buitenlands ondernemen vanuit Vlaanderen steunen als buitenlandse investeringen in Vlaanderen aantrekken, zullen versterkt worden.

Over een diplomatiek statuut beschikken, vergemakkelijkt de opdracht van de Vlaamse economische vertegenwoordigers. FIT mag deze optie niet zomaar naast zich neerleggen maar de inplanting van een standplaats is het gevolg van een economische keuze. De hoofdstad van een land is niet altijd het economische centrum. FIT moet de voordelen van het diplomatieke statuut combineren met een economische locatie. FIT wil bijdragen tot de uitstraling van Vlaanderen en het Vlaamse imago. Synergieën met Belgische ambassades en Vlaamse huizen zullen in het kader van de opdracht gebruikt worden.

Mevrouw *Joris* benadrukt het belang van de samenwerkingsovereenkomst van FIT met AWEX en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De overeenkomst bevat duidelijke afspraken. FIT kan bijvoorbeeld met een AWEX-kantoor afspraken maken over regio's die minder belangrijk zijn voor Vlaanderen. Op die manier kunnen de drie gewesten hun middelen efficiënter en effectiever inzetten.

Deze overeenkomst is een jaar geleden in voege getreden. Elke verandering brengt wel wat onduidelikheden en aanpassingsmoeilijkheden mee. Maar de Vlaamse, Waalse en Brusselse economische vertegenwoordigers zijn opgetogen met deze samenwerking.

Mevrouw Joris benadrukt dat de bedrijven eveneens ingenomen zijn met deze samenwerkingsregeling omdat ze internationaal ondernemen ten goede komt.

Mevrouw Joris benadrukt dat deze samenwerkingsovereenkomst de federale structuur respecteert en het bedrijfsleven ten goede komt. Deze overeenkomst biedt bovendien de mogelijkheid om met een duidelijk imago naar buiten te komen.

De heer *Karim Van Overmeire* vraagt wat mevrouw Joris precies verstaat onder een Vlaams bedrijf. Hij wenst te vernemen wat de criteria precies zijn. Is een bedrijf dat duizend medewerkers heeft in Wallonië en een filiaal van vijf personen in Vlaanderen een Vlaams bedrijf? Verwijst FIT soms bedrijven door naar AWEX?

Mevrouw *Christ'l Joris* antwoordt dat elk bedrijf waarvan de maatschappelijke zetel in Vlaanderen gevestigd is bij het FIT terecht kan. Het valt voor dat bedrijven doorverwezen worden naar AWEX. Alle Vlaamse bedrijven kunnen een beroep doen op de ondersteunende diensten van FIT. Enkel bedrijven met maatschappelijke zetel in Vlaanderen die voldoen aan de Europese definitie van een kmo kunnen rekenen op financiële steun.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* vraagt of andere Europese landen of regio's tot deze samenwerkingsovereenkomst zullen kunnen toetreden.

Mevrouw *Christ'l Joris* houdt deze optie open. FIT moet zoeken naar buitenlandse samenwerking. Als FIT andere instellingen kan gebruiken om investeringen naar Vlaanderen te halen, moet het dat doen. Voorwaarde is dat daarover duidelijke afspraken worden gemaakt en dat FIT de leiding in handen neemt.

Mevrouw *Christ'l Joris* kan moeilijk antwoorden op de vragen over het federale agentschap voor Buitenlandse Handel omdat ze daar geen functie vervult. Vlaanderen heeft een aantal vertegenwoordigers in het agentschap voor Buitenlandse Handel. De eerste moeilijkheden en onduidelijkheden lijken inmiddels overwonnen. Het agentschap organiseert prinselijke missies enkel op vraag van de gewesten. De gewesten helpen deze missies ook organiseren.

Prinselijke missies komen tegemoet aan een bepaalde vraag uit het ondernemingsleven. Een bepaald type ondernemingen ziet een duidelijke toegevoegde

waarde in dergelijke missies. Andere bedrijven geven de voorkeur aan sectorale en gefocuste missies. Dergelijke missies worden door FIT georganiseerd. Beide instellingen organiseren een ander soort missies. Mits dat op een goede en duidelijk afgesproken manier gebeurt, zijn beide instellingen complementair.

FIT beschikt sedert 2004 over een klachtenregistratiesysteem. In 2004 wierf FIT een kwaliteitsmanager aan. Momenteel zit men in een overgangsfase: de kwaliteitsmanager heeft FIT immers verlaten, maar de functie blijft ingeschreven staan in het nieuwe personeelsplan en zal opnieuw worden ingevuld. Klachten kunnen zowel telefonisch als op de website gemeld worden. De medewerkers kregen duidelijke richtlijnen over wat te doen met telefonische klachten.

Totnogtoe werden niet veel klachten geregistreerd, al stijgt het aantal. Mevrouw Joris verheugt zich over deze stijging, niet omwille van de stijging van het aantal klachten in absolute cijfers, maar omdat het instrument als dusdanig naar de bedrijfswereld toe blijkbaar bekend geraakt. In 2004 ontving FIT negen klachten. Acht waren ontvankelijk. Van de acht ontvankelijke waren er maar twee gegrond. In 2005 ontving FIT 31 klachten waarvan er 27 ontvankelijk waren. Van die 27 waren er zeven gegrond en zes deels gegrond. Zowel in 2004 als in 2005 werden alle (deels) gegronde klachten opgelost. FIT moet daarvan verslag uitbrengen bij de Vlaamse Ombudsdienst. Dat is zowel in 2004 als in 2005 gebeurd. Alleen wordt daarvan geen melding gemaakt in het ombudsverslag van 2005.

De rechtspositie van de buitenlandse medewerkers is een complex dossier. Elk land heeft zijn eigen sociale, fiscale en andere regels. De interne juridische dienst heeft al aanzienlijk voorbereidend werk gedaan. De complexe opdracht is één van de prioriteiten van de nieuwe algemene directeur. De nieuwe algemene directeur is bevoegd voor HR, financiën en IT. Ze is juriste van opleiding en is bijgevolg ideaal geplaatst om deze complexe opdracht aan te pakken.

FIT heeft een goedgekeurd personeelsbehoeftenplan. Het zwaartepunt ligt op de medewerkers in het buitenland. Dat sterke netwerk van medewerkers in het buitenland is een van de pluspunten. Dat netwerk zal in de eerste plaats verdiept worden. FIT heeft middelen gekregen om het buitenlandse netwerk te verdiepen met technologische attachés. Mensen met een specifieke technologische kennis over sectoren

die voor de toekomst van Vlaanderen belangrijk zijn, zullen in de eerste plaats moeten ondersteunen bij het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen.

Ook het binnenlandse personeelsbehoefteplan is goedgekeurd. FIT streeft naar hoger gekwalificeerde medewerkers. De raad van bestuur heeft samen met het management besloten dat op een geleidelijke manier te doen. Medewerkers die op een hoger niveau terecht zijn gekomen door bevordering en/of het slagen van een examen, krijgen de kans deze status te officialiseren. De behoefte aan bepaalde lagere functies zal afnemen.

FIT beschikt over 71 buitenlandse kantoren. De beheersovereenkomst bepaalt dat jaarlijks vier kantoren geauditeerd moeten worden. Een audit moet beschouwd worden als een positieve en motiverende actie. Het is de bedoeling lessen te trekken uit deze audits.

Totnogtoe zijn zes kantoren geauditeerd. In 2005 werden de kantoren in Mexico en Lille geauditeerd. In 2006 zijn Beijing en Caïro al geauditeerd. Londen en Moskou komen dit jaar ook nog aan bod. Deze audits worden uitgevoerd door een deskundige organisatie en op basis van vragenlijsten die vooraf worden doorgenomen met het management. Deze lijsten zijn zowel standaard als gebaseerd op veronderstelde problemen.

Uit de uitgevoerde audits zijn geen grote problemen naar voren gekomen. Ze hebben geleid tot bijstellingen. Zo moet het kasboek voortaan op een meer systematische manier bijgehouden worden om de rapportering aan de centrale diensten te vergemakkelijken. Voorts hebben de audits geleid tot een aantal praktische vragen. Bijvoorbeeld: is FIT verzekerd wanneer het gebruik maakt van een ambassade als locatie? Dergelijke vragen worden meteen voor het hele netwerk beantwoord.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* benadrukt dat een audit de werking van de kantoren beoordeelt. Een audit is geen onderzoek naar het nut van een standplaats.

Mevrouw *Christ' l Joris* bevestigt dat het gaat om de interne werking van de kantoren maar ook om de rapporterings- en communicatiestromen en praktische aangelegenheden zoals wie de brandverzekering bezit. Het is voor het eerst dat dergelijke verregaande controle uitgevoerd wordt. Daaruit zullen zeker lessen getrokken worden.

Het VLAIO speelt een voortrekkersrol want heeft voor het volledige buitenlandse netwerk het ploegevaluatiesysteem van de Vlaamse overheid ingesteld. Het functioneren van de personeelsleden in de kantoren wordt wel degelijk jaarlijks geëvalueerd.

De resultaten van de audits zijn interessant maar er zijn geen zware feiten vastgesteld. De toenmalige raad van bestuur van Export Vlaanderen gaf de opdracht tot het organiseren van de audits van de buitenlandse kantoren met het duidelijke doel om de werking te verbeteren en te versterken. De auditrapporten worden trouwens aan de lokale verantwoordelijken bezorgd met de opdracht van de opmerkingen ter harte te nemen en een en ander te verbeteren.

Jaarlijks wordt ook tevens een 'model'-kantoor geauditeerd aangezien ook uit dergelijke audits heel wat kan geleerd worden.

Een van de prioritaire opdrachten van de algemene directeur zal het opzetten van een intern en onafhankelijk controlesysteem zijn. VLAIO houdt ook rekening met de aanbevelingen uit de rapporten, onder meer van het Rekenhof. De opvolging daarvan is een vast agendapunt van de raad van bestuur. Voor elke opdracht is er een streefdoel en timing bepaald.

VLAIO heeft ondertussen, zoals heel wat instellingen of agentschappen van de Vlaamse Gemeenschap, een interne audit door de Vlaamse Gemeenschap ondergaan. Het betreft een sterkte-zwakteanalyse waarbij nagegaan wordt of er voldoende sturingsmechanismen zijn om de missie om te zetten in praktijk. Heel wat van de sturingselementen zijn al ontwikkeld. Ook dat zal permanent opgevolgd worden.

De heer *John Vrancken* vraagt of de problemen, vastgesteld bij een audit, binnen een bepaalde periode opgelost moeten worden. Wordt dat gecontroleerd? Bestaat daar een procedure voor?

De heer *Jan Loones* vindt dat mevrouw Joris eigenlijk deel zou moeten uitmaken van de raad van bestuur van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA).

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* zegt dat binnen twee jaar uitsluitel gegeven moet worden over de tarifiering van de diensten. Zal het gaan over diensten die nu al worden aangeboden, maar waar dan voor betaald moet worden? Of gaat het om nieuwe diensten? Dreigt FIT dan niet in het vaarwater te komen van privé-dienstverleners?

Mevrouw *Miet Smet* veronderstelt dat FIT niet alleen Vlaanderen wil promoten als investeringsland, maar ook de producten van Vlaanderen wil aanbevelen. Vlaanderen en België hebben niet de reputatie om hun producten goed te promoten. Wat zijn de ervaringen van FIT? Deelt de spreker die opinie? Wat verklaart dat Nederlandse bedrijven internationaal beter bekend zijn dan Vlaamse? Wat verklaart dat Nederland als land beter bekend is dan België? Heeft het FIT daar een strategie voor?

Mevrouw *Christ'l Joris* zegt dat er wel degelijk een tijdschema is om de klachten van bijvoorbeeld het Rekenhof weg te werken. Juist daarom is er op elke raad van bestuur een agendapunt over de opvolging van de klachten, de procedure en de stand van zaken. Een aantal van de destijds gerapporteerde aandachtspunten zijn trouwens al geremedieerd.

Mevrouw *Christ'l Joris* zegt dat ze geen mandaat heeft bij VLEVA en dat ze dit ook niet ambieert. VLEVA is wel een belangrijke nieuwe instantie. Het klopt dat Vlaanderen in de Europese hoofdstad vrij onbekend is. De Europese functionarissen of de internationale pers lezen geen Vlaamse kranten. De spreker is ervan overtuigd dat Vlaanderen daar werk van moet maken.

VLEVA is een publiek-private samenwerkingsstructuur met acht bestuursleden uit de overheid en zeven uit de privé-sector. Een aantal is bij FIT betrokken. FIT zal actief zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. VLEVA kan steeds beroep doen op de expertise van FIT.

Zoals gezegd, worden de mogelijkheden van tarifiering momenteel bestudeerd. De spreker hoopt heel wat te leren uit de benchmarking, onder meer over het soort dienstverlening, de tarieven en de bijkomende aspecten zoals administratie en registratie. Er zijn waarschijnlijk een aantal diensten die in aanmerking kunnen komen voor tarifiering, zoals bijvoorbeeld het ter beschikking stellen van lijsten van importeurs, van specifieke sectorale rapporten. Definitieve beslissingen zijn er echter nog niet. FIT moet zich inderdaad hoeden voor concurrentie met privé-bedrijven, die soms zelfs klant zijn. FIT zal dus eerst buitenlandse voorbeelden bestuderen en dan pas een advies voor de minister formuleren.

Mevrouw *Christ'l Joris* zegt dat andere organisaties zoals het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) verantwoordelijk zijn voor het

promoten van de meeste producten. In de beheers-overeenkomst van FIT staat de opdracht om met andere organisaties zoals het VLAM samenwerkingsakkoorden te sluiten. FIT kan de promotie van producten steunen maar dat blijft de verantwoordelijkheid van de bedrijven zelf. De bedrijven kennen hun producten immers zelf het best.

In geval van crisissituaties waarbij de export geremd wordt, zoals de gekkekoelziekte of de varkenspest, kan FIT, samen met andere organisaties, nagaan of extra acties mogelijk zijn.

Er zijn wel degelijk producten die een grote bekendheid genieten in het buitenland, zoals de Belgian chocolate en Belgian beer. België en Vlaanderen doen het dus niet altijd zo slecht. Gereputeerde academici zeggen dat België meer is dan chocolade en bier. Ze vinden dat ook andere aspecten in de verf moeten gezet worden, ook diensten, zodat buitenlandse bedrijven aangemoedigd worden om hier te investeren.

Volgens de spreker is het Nederlandse bedrijfsleven inderdaad internationaler dan het Belgische, de commerciële handelsgeest verschilt inderdaad. Belgen zijn vaak meer productiegericht en moeten op dat vlak niet onderdoen voor andere landen. De juridische context waarin bedrijven functioneren verschilt ook: de Nederlandse Stichting Administratiekantoer bijvoorbeeld heeft het voor Nederlandse bedrijven gemakkelijker gemaakt om internationaal te groeien zonder de autonomie en de beslissingskracht van de oorspronkelijke aandeelhouders of stichters te beperken.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* zegt dat landen vaak een bepaald imago hebben in het buitenland. Zo staat Nederland bekend om zijn mercantiele geest, Finland als technologisch hoogstaand en Italië als een land van slechte betalers. Misschien is het toch een opdracht van FIT om te werken aan het imago van Vlaanderen. Vlaanderen is gehandicapt omdat er nog geen duidelijke keuzes gemaakt zijn: profileert het zich als regio of als deel van België? De spreker denkt dat die dubbelzinnigheid de oorzaak is waarom Vlaanderen zo weinig geprononceerd aanwezig is in het buitenland.

Mevrouw *Christ'l Joris* zegt dat het uitbouwen van het imago van Vlaanderen als regio van internationaal ondernemen een van de KPI's (key performance indicator) van FIT is. FIT heeft die KPI gedefinieerd

en geoperationaliseerd. Dat zal trouwens nauwlettend in het oog gehouden worden. FIT ondersteunt de acties van anderen, maar organiseert zelf ook een en ander. Op beurzen promoot FIT Flanders, region of Belgium. Die dubbele invalshoek is in sommige landen echt wel belangrijk. Zeker als de drie regio's op bepaalde beurzen aanwezig zijn, is het nodig om samen te werken en zo elkaars bijdrage te versterken. Ook voor de ondernemers is die werkwijze de meest productieve.

Heel Vlaanderen moet werken aan het imago. Het nieuwe logo van minister Bourgeois zal de eenheid van de acties duidelijk maken. De Vlaamse industrie en dus ook FIT kunnen een rol spelen bij het promoten van Vlaanderen als regio waar het goed is om te ondernemen en te investeren.

De voorzitter bedankt de commissieleden en de vertegenwoordigers van FIT.

De verslaggever,

De voorzitter,

Stern

Karim

DEMEULENAERE

VAN OVERMEIRE
